

Utvecklingsplan efter utvärdering av ämnet Tyska

Beskriv kort processen för utvecklingsplanens utarbetande:

UFN:s utlåtande har behandlats vid ämnesmöten samt gått igenom med avdelningschefen. Vidare har IL diskuterat utlåtandet vid sitt möte den 11 mars 2025 och den åtgärdsplan som ämnesansvarig ställt samman. Efter diskussionen i IL har kommentarerna sammanställts enligt mallen av ämnesansvarig i samarbete med prefekt.

Styrkor och goda exempel

- *Djup och bred kompetens samt god pedagogisk förmåga bland lärarpersonalen*

Kommentera utlåtandet:

Lärarkollegiet i ämnet tyska har en bred och djup ämneskompetens samt god pedagogisk förmåga. Vår samlade erfarenhet och regelbundna ämnesmöten varannan vecka bidrar till en konstruktiv samverkan och en kontinuerlig utveckling av undervisningen och handledningen. Dessutom främjar vår nära kontakt med studenterna en flexibel och anpassad undervisning, som möter deras behov och stärker deras lärande.

- *profilering mot lärande*

Kommentera utlåtandet:

Vår profilering mot lärande är särskilt tydlig genom det stora antalet lärarstudenter hos oss, jämfört med många andra lärosäten i Sverige. Detta skapar en dynamisk och pedagogiskt inriktad studiemiljö, där didaktiska perspektiv och undervisningsmetoder står i fokus. Genom att integrera praktiska och kontrastiva moment förbereder vi våra studenter väl för deras framtida yrkesroll.

- *stabil studentunderlag*

Kommentera utlåtandet:

Vårt stabila studentunderlag är en av våra styrkor och möjliggör en långsiktig planering av kurser. Den kontinuerliga efterfrågan på våra kurser, särskilt inom lärarutbildningen och grundläggande kurser, visar att ämnet tyska har en stark position vid Högskolan Dalarna. Vi arbetar aktivt med att bibehålla och stärka detta underlag genom att erbjuda relevanta och attraktiva kurser som möter både studenternas och arbetsmarknadens behov.

- *för utbildningen relevant forskning bedrivs*

Kommentera utlåtandet:

Vi strävar aktivt efter att integrera språkvetenskaplig, litteraturvetenskaplig och didaktisk forskning i vår undervisning. Här bidrar inte minst bokpaktet från DAAD, som ger oss tillgång till aktuell forskning. Dessutom anpassar vi kontinuerligt våra kursinnehåll och mål för att spegla den senaste utvecklingen inom fältet. Genom att koppla forskningen till praktiska moment i undervisningen skapar vi en lärandemiljö där studenterna får en djupare förståelse för både teori och praktik.

- *stort nätverk som bidrar till utbildningens kvalitet, till exempel genom "online-praktikanter"*

Kommentera utlåtandet:

Under åren har vi byggt upp ett starkt nätverk med kontakter till de tyska, österrikiska och schweiziska ambassaderna, Goethe-Institutet samt Lidl Sverige som en länk till den fria marknaden. Gästföreläsningarna från ambassaderna och Lidl Sverige har bidragit till att skapa en tydlig koppling mellan språkinläring och interkulturell kommunikation. Särskilt samarbetet med Lidl Sverige har gjort det möjligt att belysa hur interkulturell kompetens och språkkunskaper är avgörande i en globaliserad arbetsmiljö. På så sätt kompletterar föreläsningarna det ordinarie studiet och öppnar upp nya perspektiv för studenterna, där de ser hur deras språkkunskaper kan tillämpas i praktiken.

Våra onlinepraktikanter spelar också en central roll i detta arbete: de deltar aktivt i breakout-sessioner, medverkar i diskussioner och bli intervjuad av studenterna, vilket skapar autentiska samtalssituationer. Detta främjar inte bara språkträningen utan också den interkulturella kommunikationen och ger studenterna ytterligare möjligheter att utveckla sina färdigheter i en verklighetsnära kontext.

Utvecklingspotential

- *en fortsatt utveckling av ämnesmiljöns samlade kompetens inom ämnesdidaktik*

Kommentera utlåtandet:

Utvecklingen av ämnesdidaktisk kompetens är en central del av vår verksamhet och en förutsättning för att möta de förändrade kraven inom språkundervisningen. Genom att kontinuerligt arbeta med att förnya och fördjupa våra didaktiska metoder säkerställer vi att undervisningen förblir relevant och engagerande för studenterna. Vi ser ämnesdidaktiken som en dynamisk process som kräver både teoretisk förankring och praktisk tillämpning.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

Utvecklingen inom ämnesdidaktik är ett ständigt pågående arbete som även sker i samverkan med andra lärosäten, skolor och utbildningsinstitut och där nya perspektiv och metoder ständigt formas, särskilt i relation till AI och dess inverkan på undervisningen. Ett viktigt steg i denna process är Goethe-Institutets workshopserie 2024, där två kollegor från ämnet deltog tillsammans med lärare i tyska vid svenska lärosäten, representanter från Språklärarnas riksförbund samt några av Goethe-Institutets fokusskolor.

- *att bygga in moment rörande formalia vid vetenskapligt skrivande i utbildningens tidiga kurser*

Kommentera utlåtandet:

Att integrera formalia i vetenskapligt skrivande redan i utbildningens tidiga kurser är avgörande för att ge studenterna en stabil grund i akademiskt arbete. Detta stärker deras förmåga att hantera vetenskapliga texter och förbereder dem för mer avancerade studier.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

Sedan ett par terminer har studenterna på Tyska II i början av terminen ett extra formalia-seminarium där de rent praktiskt övar sig i att citera och upprätta referenslistor enligt olika referenssystem.

- *att införa en större variation av examinationsuppgifter*

Kommentera utlåtandet:

Vi har alltid haft en variation av examinationsuppgifter i ämnet, såsom presentationer, seminariearbeten och kommentarer på lärplattformen. Men med den senaste utvecklingen inom AI behöver denna mångfald utökas ytterligare. Exempelvis måste muntliga moment införas i större utsträckning för att säkerställa att studenterna inte bara utvecklar sina skriftliga färdigheter utan också sin muntliga förmåga.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

För att hantera de nya utmaningar som AI medför inom undervisning och examination anpassas nu kursuppläggen. Examinationsuppgifterna har blivit mer varierade, och samtliga innehåller numera muntliga inslag för att säkerställa att studenterna uppnår målen både skriftligt och muntligt. Fokus ligger på att utforma examinationsmomenten så att de bättre återspeglar den nya studierealiteten i en AI-drivna miljö. Det innebär bland annat en större betoning på muntliga prestationer, medan de skriftliga uppgifterna utformas för att kräva ännu mer reflektion och tydliga kopplingar till studentens egna erfarenheter. Syftet är att försvåra enbart AI-genererat innehåll och istället främja kritiskt tänkande och självständig analys. Parallellt med detta pågår även en utveckling inom grammatikundervisningen, där en undersökning genomförs under VT2025 för att kartlägga hur studenter använder AI i sin förberedelse och efterarbete. Syftet är att didaktiskt integrera AI och grammatiska moment på ett meningsfullt sätt, vilket inte bara bidrar till en mer medveten användning av teknologin utan också ligger i linje med högskolans AI-policy.

- *att verka för att utveckla ett utbyte vid bedömning av examensarbeten vid det redan etablerade samarbetet med Göteborgs universitet.*

Kommentera utlåtandet:

Ett sådant utbyte skulle vid bedömning av examensarbeten stärka kvaliteten och objektiviteten i bedömningsprocessen. Det skulle också ge möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan lärosätena och bidra till en mer enhetlig standard för examensarbeten i ämnet.

Beskriv ställningstaganden och planerade åtgärder:

Utbytet med Göteborg har utvecklats till en gemensam kurs – *Tyska: Språk, media och AI* – på avancerad nivå men här skulle även ett utbyte vid bedömning av examensarbeten kunna etableras.

Krav på åtgärder

- *tydliggöra den ämnesdidaktiska inriktningen genom utbildningen, i synnerhet i kursplanen för examensarbetskursen*

Kommentera utlåtandet:

En översyn vore värdefullt för ämnet möjligen i samråd med ämnena franska och spanska (skolans moderna språk).

Beskriv konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Under 2025 gå igenom kursplanerna *Tyska: Examensarbete* för att tydliggöra de möjliga inriktningarna samt *Tyska III med didaktisk inriktning* och tydliggöra den ämnesdidaktiska inriktningen.

- *genomföra en översyn av och eventuella åtgärder avseende kursplanernas lärandemål som leder till examensmålet ”... kunskap om tillämpliga metoder inom området”*

Kommentera utlåtandet:

En översyn av lärandemålen är nödvändig för att säkerställa att de tydligt speglar de metodkunskaper som studenterna förväntas tillägna sig.

Beskriv konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Vad gäller kursplanernas lärandemål som leder till examensmålet ”... kunskap om tillämpliga metoder inom området”: under 2025 göra en översyn av befintliga kursplaner som leder till kandidatexamen och eventuellt ändra formuleringar för att tydliggöra metodkunskapen studenterna tillägnar sig.

- *utveckla ett sätt att mer formaliserat sammanställa muntliga och andra synpunkter som löpande inkommer från studenter för att kunna föra in i kursanalyser – har ämnet upprättat följande plan*

Kommentera utlåtandet:

Att systematiskt samla in och dokumentera studenternas synpunkter, även utanför de formella kursvärderingarna, är ett viktigt steg för att få en mer heltäckande bild av deras upplevelser. Detta kan bidra till en mer nyanserad kursanalys och ett kontinuerligt förbättringsarbete. Vi är i en ständig dialog med våra studenter i samband med seminarierna, där vi får feedback som kan användas för att förbättra undervisningen och kursinnehållet. Genom att formalisera denna process kan vi säkerställa att även informella synpunkter tas tillvara på ett strukturerat sätt.

Beskriv konkreta åtgärder inklusive tidplan och ansvar:

Att ägna ett ämnesmöte under vt 2025 åt att diskutera hur ämnet på ett formaliserat sätt kan tillvarata synpunkter från studenter utanför kursvärderingarna (t.ex. muntliga kommentarer, diskussioner i undervisningen och feedback via e-post etc.) och ta med dessa i kursanalysen vid terminens slut. En möjlig lösning kan vara att skapa en gemensam digital plattform, exempelvis en delad mapp eller ett formulär, där vi löpande kan notera återkommande synpunkter. Vid terminens slut skulle denna sammanställning kunna användas som ett

komplement till de traditionella kursvärderingarna och inkluderas i kursanalysen. På så sätt säkerställs att även informella studentröster beaktas i det kontinuerliga utvecklingsarbetet.

Boglárka Straszer

Prefekt

Institutionen för språk, litteratur och lärande